

מדת בדת

שיעור חזק חיוני בדרך קצרה

לע"נ הגאון רבי אריה בן רבי

חיים זאב פינקל זצוק"ל

הערות: 0548449853 או מייל: MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 241 פרשת מטות מסעי תשפ"ד

בבא בתרא מ-מו

בידך ואם לא לא נעמיד בידך, ורב אמר שישב לפני דודו ואמר לו וכי אין אדם עשוי לקנות ולמכור באותו היליה וראיתי שדעתו של ר' חייא שהמחזיק יהיה נאמן אם יאמר שבעה"ב הראשון מכרה בפניו למי שמכרה לו במיגו שיכל לומר אני קניתי ממך, ורבא מוכיח כר' חייא ממה ששינוי שהבא משום ירושה א"צ טענה משמע שאמנם טענה אינו צריך אך ראייה הוא צריך, אך יש לדחות שלא צריך לא ראייה ולא טענה, עוד יש לומר שבלוקח זה שונה שאינו זורק כספו לחנם, נחלקו מה הדין אם המוכר לו רק נראה בה למדוד אותה לאביי זה אותו דין ורבא סובר שאין מזה ראייה שאדם עשוי לסייר בקרקע ולא לקנותה.

שלושה לקוחות מצטרפים לשני חזקה, ורב אמר שזה רק כשיש שטר לכולם ומשמע שרב סובר שלשטר יש קול ולעדים לא, וקשה שרב אמר שמי שמכר שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדים, ויש לחלק שהלקוחות הפסידו לעצמם כשלא חקרו כראוי,

דף מב אך קשה על דעת רב ששינוי שמי שהלוה לחבירו בשטר גובה אף מנכסים משועבדים ואילו אם הלוה רק בעדים גובה רק מנכסים בני חורין, ואין לומר שרב הוא תנא שיכול לחלוק על המשנה שהרי רב ושמואל אמרו שמלוה על פה לא גובה לא מהיורשים ולא מהלקוחות, אך יש לומר שאין להקשות ממלוה על מכר כי הלוה עושים בצניעא כדי שלא יזולו נכסיו ואילו המוכר מוציא קול על מה שהוא רוצה למכור.

שנו בכרייתא שאם האב אכל שנה והבן שתיים או שהאב אכל שנתיים והבן אחת או שהאב אכל שנה והבן שנה והלוקח שנה זה מצטרף לחזקה, ומשמע שיש קול למה שהלוקח קנה, אך קשה שיש בכרייתא שאם אכלה בפני האב שנה ובפני בנו שנתים או בפני האב שנתיים ובפני הבן שנה או בפני האב שנה ובפני הבן שנה ובפני הלוקח שנה זה חזקה, ואם נאמר שיש קול לקנינו של הלוקח א"כ אין לך מחאה גדולה מזו שבעל הקרקע מכרה לאחר בזמן שהאחר מוחזק, ורב פפא מבאר שבכרייתא הזו מדובר שמכר שדותיו סתם שזה לא נחשב מחאה לחזקה.

משנה אומנים שותפים או אריסים או אפטרופסים אין להם חזקה שאין ראייה ממה שהם מחזיקים, לאיש אין חזקה בנכסי אשתו ולאשה אין חזקה בנכסי בעלה ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן בנכסי האב וכל זה במחזיק אך בנתינת מתנה או חלוקת האחים וכן המחזיק בנכסי הגר כשנעל גר או פרץ כל שהוא בגדר זה חזקה. **עמוד ב גמרא** אביו של שמואל ולוי שנו שאין לשותף חזקה וכל שכן שלאומן אין חזקה, ושמואל סובר שלאומן אין חזקה אך לשותף יש חזקה, וזה לשיטתו שהוא סובר ששותפים מחזיקים זה על זה ומעידים זה על זה ונעשים שומרי שכן זה לזה, ור' אבא הקשה לרב יהודה במערת רב זכאי איך יתכן ששמואל אמר שלשותף יש חזקה הרי הוא אמר ששותף הוא כיורד ברשות משמע שאין לו חזקה, ויש לחלק שביירד לכולה יש חזקה שדרכם לאכול שאחד אוכל שנה והשני אוכל שנה, וא"כ כשאחד אכל רצוף יש חזקה, וביירד לחלקה אין חזקה שזה דרך השותפות, וללישנא בתרא בירד לכולה אין חזקה שדרך השותפים שאחד אוכל כמה שנים ואחריו השני וביירד לחלקה יש חזקה במה שהחזיק, ורבינא אמר שבכל מקרה מדובר שירד לכולה ומה שזאמר שמואל שיש חזקה מדובר שיש בה כדי לחלוקה וא"כ אם אחד קדם והחזיק ודאי השני מכר לו את חלקו ואם אין בה שיעור חלוקה אין חזקה שאז דרכם שכל אחד מהם אוכל כמה שנים.

יש להקשות בדברי שמואל ששותף כיורד ברשות שאם הוא בא לחדש שלשותף יש חזקה שיאמר להדיא שלשותף יש חזקה, ומבאר ר"נ בשם רבה בר אבוב שהוא בא לחדש שהשותף נוטל אף בשבח שמגיע לכתפים שהפירות נגמרו בשדה שאינה עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע.

דף מג יש להקשות איך שותפים מעידים זה לזה הרי הם נוגעים בעדות, יש לומר כשאחד מסלק עצמו מהקרקע הוא יכול להעיד שהוא כותב דין ודברים אין לי על שדה זו, אך קשה מה מועיל שיכתוב כך הרי שינוי שמי שאמר לחבירו אין לי דין ודברים על שדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולקות ממנה לא אמר כלום, יש לומר שמדובר כאן שקנו ממנו את חלקו, אך קשה שגם אם קנו ממנו איך יכול להעיד הרי נח לו להעמידה בפני בעל חובו, כמו שאמר רבין בר שמואל בשם שמואל שמי שמכר שדה לחבירו אפילו שלא באחריות אינו יכול להעיד לו עליה כי הוא נוגע שרוצה להעמידה בפני בעל חובו, ויש לומר שמדובר כאן שקיבל עליה אחריות, אך קשה שאם הוא קבל אחריות מהעולם הוא ודאי נוגע אלא מדובר שקבל אחריות ממה שיקרה מחמתו, אך קשה איך מועיל הסילוק שהוא לא יחשב נוגע הרי שינוי שבני עיר שנגנב מהם הס'ת אין יכולים לדון בדיני אותה העיר

דף מ רבא אומר בשם ר"נ שמוחה בפני שנים ויכולים לכתוב גם אם לא צוה לכתוב, ומודעא של מי שנאנס למכור אומר בפני שנים והם יכולים לכתוב גם אם לא צוה, אך הודאה על חוב היא רק בפני שנים וכותבים רק אם צוה לכתוב, וקנין הוא בפני שנים וכותבים גם בלא אמר לכתוב, וקיום שטרות הוא רק בשלושה, ורבא מקשה על קנין שאם הוא כמעשה ב"ד מדוע לא צריך ג' ואם הוא לא כמעשה ב"ד מדוע כותבים גם אם לא אמר שיכתבו, אח"כ פשט רבא שאכן קנין אינו כמעשה ב"ד ומה שכותבים גם בלא צוה זה בגלל שסתם קנין הוא עומד לכתובה.

רבה ורב יוסף אומרים שכותבים מודעא רק על מי שלא מציינת לדין, ורביי ורבא אומרים שכותבים מודעא אפילו על אנשים כמוני וכמוך. **נהרדעא** אומרים **עמוד ב** שמודעא שלא כתוב בה אנו יודעים באונס של פלוני אינו מודעא, ולכאורה אם מדובר במודעא של גט או מתנה מדוע צריך לכתוב כך הרי זה רק גילוי מילתא בעלמא, ואין לומר שמדובר במודעא של מכר שהרי רבא אמר שלא כותבים מודעא על מכר, ויש לומר שמדובר במכר ורבא מודה באונס כמו המעשה שאדם אחד משכן פרס לחבירו לג' שנים ואחר שאכלה ג' שני חזקה אמר המחזיק אם תמכור לי מוטב ואם לא אכבוש את שטר המשכון ואומר שהפרס לקוח בידי, ובאופן זה כותבים מודעא גם על מכר.

רב יהודה אומר שבמתנה טמירתא שהנותן נשמר שלא לפרסם אינה מתנה, ומבאר רב יוסף שמדובר באופן שאמר הנותן לעדים תסתתרו וכתבו לו, וללישנא בתרא היינו שאם לא אמר שבו בשווקים ובחוצות וכתבו זה נקרא מתנה טמירתא, והנ"מ בין הלשונות כשאמר להם כתבו סתם, ללישנא קמא זה מתנה וללישנא בתרא זה לא מתנה, ורבא אומר שהמתנה הזו מועילה כמודעא אם יצאו עליה שטר מכר או מתנה ממקום אחר, ורב פפא אומר שרבא לא אמר כך בפירושו אלא למדו את זה מכלל דבריו שאדם אחד רצה לקדש אשה והיא אמרה אם תכתוב לי את כל נכסיי אסכים להנשא לך ואם לא תכתוב לא אנשא לך והוא כתב לה את כל נכסיו, בא בנו הגדול ואמר לו מה יהיה עמי אמר האב לעדים לכו לעבר ימין הנהר וכתבו לבני, ורבא אמר שהיא לא קנתה והבן לא קנה והרואה סבר שמה שהקנה לבנו זה רק כמודעא למה שהקנה לאשתו, ויש לדחות ששם מוכח הדבר שהוא כתב לאשה מחמת אונס אבל אצלינו יתכן שלאחד הוא רוצה להקנות ולשני אינו רוצה להקנות.

דף מא הסתפקו מה ההלכה בסתם מתנה אם זה נקרא כמתנה טמירתא, ורבינא אמר שלא חוששים והמתנה כשירה, ורב אשי סובר שחוששים לזה וכך ההלכה.

משנה חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה כגון שהמערער אומר מה אתה עושה בתוך שלי ואמר המחזיק שלא אמר לי אדם דבר מעולם זה לא חזקה, אך אם הוא טוען אתה מכרת לי או נתת לי במתנה או שאומר אביך מכר או נתן לי במתנה זה חזקה ומי שמחזיק מכח ירושה שאביו החזיק בה בעת מותו אינו צריך טענה. **גמרא** לכאורה זה פשוט שבלי טענה אין חזקה, יש לומר שהחידוש הוא שלא נאמר שהוא אכן מכרה לו והיה לו שטר ואבד והוא חשב שאם יאמר שהוא קנה יאמרו לו הבא את השטר לכן נטען לו אנו שהיה לו שטר ואבד ונאמר בזה פתח פיך לאלם, קמ"ל שאם אינו טוען לא טוענים לו.

מחיצות שדהו של רב ענן נשטפו במים ולא נודעו מקומם והוא החזיר את המחיצות ברשות חבירו והוא טען לר"נ שהוא כבר החזיק, אמר לו ר"נ האם אתה סובר כר' יהודה ור' ישמעאל שבפניו יש חזקה לאלתר הרי אין הלכה כמותם, אמר רב ענן הרי הוא מחל לי שהוא סייע לי בכניית הכותל, אמר ר"נ שזה מחילה בטעות שהרי אם היית יודע שזה לא ברשותך לא היית בונה וא"כ כמו שאתה לא ידעת כך הוא לא ידע. **מחיצות** שדהו של רב כהנא נשטפו במים והוא בנה את הכותל בשדה שאינה שלו **עמוד ב** ובא לרב יהודה והביא שני עדים שאחד אמר שהוא הכניס את המחיצה שני שורות בקרקע והשני אמר שהוא בנה ג' שורות, אמר רב יהודה שישלם שנים מתוך שלש אמר לו האם אתה פוסק כר"ש בן אלעזר שאמר שב"ש ור"ב לא נחלקו ב' כיתי עדים שאחת אומרת שהוא חייב מנה והשניה אומרת שהוא חייב מאתיים שהוא חייב מנה שבכלל מאתיים מנה ונחלקו בכת אחת שאחד אומר מאתיים והשני אומר מנה שלב"ש אין לפסוק לפי עדותם שהיא נחלקה לרב"ה יש בכלל מאתיים מנה, אמר רב כהנא שהוא יכול להביא אגרת זאב"י שאין הלכה כר"ש בן אלעזר אלא גם לרב"ה בכת אחת נחלקה עדותם אמר לו רב יהודה כשתביא אגרת תפטר.

אדם אחד גר בעלייה בעיר קשתא ד' שנים ובא בעה"ב ושאל אותו מה אתה עושה כאן אמר לו קניתי מפלוני שקנאה ממך, אמר לו ר' חייא אם יש לך עדים שמי שמכר לו דר בה אפילו יום אחד נעמיד אותה

ולא מביאים ראיה מאנשי אותה העיר, ואם נאמר שמועיל סילוק יסתלקו שנים מאנשי העיר וידונו, ויש לומר שכיון שמדובר בס"ת שהוא לצורך שמיעה אי אפשר להסתלק, ויש להוכיח מברייתא שהאומר תנו מנה לבני עירי לא דנים בדיני אותה העיר ולא מביאים ראיה מאנשי אותה העיר ולכאורה נאמר שיסתלקו שנים מטובת העיר וידונו, ויש לומר שמדובר במנה לצורך ס"ת, ויש להוכיח מברייתא שמי שאמר תנו מנה לעניי עירי לא דנים בדיני אותה העיר ולא מביאים ראיה מאנשי אותה העיר, אך קשה בברייתא וכן באופן שרק העניינים לוקחים משאר אנשי העיר יחשבו נוגעים ויש לגרוס אין דנים בדיני עניי אותה העיר ולא מביאים ראיה מעניי אותה העיר, ולכאורה נאמר שיסתלקו שני עניי וידונו ויש לומר שמדובר בס"ת ומה שקראו להם עניי שהכל נחשבים עניי לצורך ס"ת, עוד י"ל שמדובר בעניי ממש וכולם נוגעים לגבי עניי שמוטלים עליהם, אך קשה שאם יש קיצבה לנתינה מכל אנשי העיר יתנו שנים את קצבתם וידונו, יש לומר שמדובר כשאין קצבה לנתינה, עוד י"ל שאכן מדובר שיש קיצבה אך נח לאנשי העיר שיש רווח לעניי וזו אחרי לא יצטרכו לתת להם שהרי יש להם.

עמוד ב יש להקשות מדוע שותפים נעשים שומרי שכר זה לזה הרי זה כמו שמירה בבעלים, מבאר רב פפא שמדובר שאחד אומר שמור לי היום ואני אשמור לך למחר.

שנו בברייתא שמי שמכר בית או שדה המוכר לא יכול להעיד ללקוח כי יש לו אחריות עליו ואם מכר לו פרה או טלית מעיד עליה כי אחריותו עליו ולכאורה מה ההבדל בין הרישא לסיפא, וביאר רב ששת שברישא מדובר שראובן גזל שדה משמעון ומכרה ללוי והיהודא מערער ששמעון לא יכול להעיד ללוי שחן לו שתעמוד בידו כי לוי מגיע מכת מי שגזל ממנו, אך קשה שאם הוא מעיד שהיא של לוי והוא מודה שהיא שלו איך יוכל להוציאה ממנו אח"כ, יש לומר ששמעון מעיד שאינה של יהודה, אך קשה שבאותה ראיה שהוא יוציא מלוי הוא יכול להוציא מיהודה יש לומר שהוא אומר שהשני נח לי והראשון קשה ממנו, עוד יש לומר שמדובר שיש שני עדים שהיא של שמעון ושני עדים אחרים שהיא של יהודה והדין הוא שהקרקע נשארת אצל מי שהיא ורוצה שמעון להעמידה ביד לוי שהוא יוכל אח"כ להוציאה בעדים שראובן שמכר ללוי גזלה ממנו,

דף מד אך קשה מדוע רב ששת העמיד שהגולן מכרה הרי ניתן לבאר את דבריו כשהיא עדיין אצל הגולן ויהודה מערער עליו, ויש לומר שבסיפא במכר לו פרה או טלית ודאי מדובר שמכרה ויש יאוש ושינוי רשות, ואם לא מכרה ממילא היא חוזרת לראשון כיון שלא היה שינוי רשות, אך קשה בסיפא שאמנם היה יאוש כלפי הטלית אך לא היה יאוש כלפי הדמים, יש לומר שמדובר שהגולן מת ושינוי הגולן ומאכיל את בניו והניח לפנייהם הם פטורים מלשלם, אך קשה שרב ששת יכל להעמיד ביושר וזה מובן למ"ד שרשות יורש לא כרשות לוקח אך למ"ד שרשות היוור כרשות הלוקח יכלנו להעמיד ביושר, עוד מקשה אביי מדוע הברייתא אומרת מפני שאחריותו עליו או אין אחריותו עליו הרי העיקר הוא שהיא חוזרת לו ואינה חוזרת לו, אלא יש לבאר כדברי רבין בשם שמואל שמי שמכר שדה לחבירו שלא באחריות לא מעיד עליה כי הוא מעמידה בפני בעל חובו וזה דוקא בבית שהבעל חוב נוטל מנכסים משועבדים אך בפרה וטלית ממילא אינו גובה ממנה **עמוד ב** ולא רק באופן שהשיעבוד היה בסתמא שבעל חוב לא גובה ממטלטלין גם באופן שכתב בשטר מגלמיה שעל כתפיה שחל לשיעבוד רק כשהיא בעין אך אם מכרה לא גובה ממנה, אלא אף אם עשאה אפותיקי לא גובה ממנה כמו שאמר רבא שאם עשה עבדו אפותיקי גובה ממנו אך אם עשה שורו אפותיקי לא גובה ממנו כי לשיעבוד של עבד יש קול אך לשיעבוד על השור אין קול, אך קשה שנחשוש ששיעבוד לו מטלטלין אגב קרקע שרבה אמר שאם שיעבד לו מטלטלין אגב קרקע כשקנה שיעבוד הקרקע קנה גם את המטלטלין ובאופן שכתב לו בשטר כדברי רב חסדא שהקנין הוא גמור שלא כסמכתא ולא כטופס השטרות, יש לומר שמדובר שמכר את הטלית מיד אחר שקנאה שלא חל עליה שיעבוד, אך קשה אולי היה שיעבוד מיוחד שכתב לבעל חובו מה שאקנה יהיה משועבד לך וא"כ נוכח מכאן שגם אם כתב מה שאקנה משועבד לא חל השעבוד על מה שקנה ומכר או הוריש, יש לומר שמדובר שהעדים אומרים שלא היה לו קרקע מעולם, אך קשה שרב פפא אמר שאף אחר שאמר חכמים שמי שמכר שדה לחבירו שלא באחריות ובעל חובו טרף אותה אינו חוזר על המוכר אך אם נמצאת שאינה שלו חוזר עליו, א"כ הוא נוגע בעדותו גם באופן שזה לא באחריות, יש לומר שמדובר שהקונה מכיר בה שהיא בת חמורו, ורב זביד סובר שגם בנמצאת שאינה שלו אינו חוזר על המוכר שהיא אומר לו לכן מכרת לך שלא באחריות.

דף מה יש להקשות בדברי שמואל שהמוכר שלא באחריות לא מעיד על הקונה כי מעמידה בפני בעל חובו שאם מדובר שיש למוכר קרקע אחרת א"כ הבעל חוב צריך לפרוע ממנה ואם אין לו קרקע אחרת מה הנ"מ למוכר מהיכן יגבה בעל החוב, ויש לומר שמדובר שאין לו קרקע אחרת והוא לא רוצה להיות לזה **רשע ולא ישלם**, אך קשה שממה נפשך הוא יהיה לזה רשע כלפי הקונה, יש לומר שלגבי הקונה אינו נקרא לזה רשע שהוא טוען לכן מכרת לך שלא באחריות.

רבא או רב פפא הכריזו העולים לא"י והיורדים לבלב אם בן ישראל מכר חמור לחבירו ועכו"ם בא ואנס מהקונה המוכר צריך לפצותו וזה דוקא אם לא הכיר בה שהיא בת חמורו אך אם הקונה הכיר בה שהיא בת חמורו אינו צריך לפצותו כי העכו"ם אנס שלא כדין והוא מפצה רק אם העכו"ם אנס את החמור בלי אוכפו אך אם הוא אנס את החמור עם האוכף אינו צריך לפצותו כי העכו"ם לא אנס את הקונה בגלל המוכר, ואמימר סובר שגם אם העכו"ם לא אנס את האוכף ואין הקונה מכיר שהיא בת חמורו אינו מפצה כי נאמר עליהם **אשר פיהם דיבר שוא וימינם ימן שקר**.

רבה אומר בדברי המשנה שאין חזקה לאומן שזה רק אם מסר לו בעדים אך אם מסר לו שלא בעדים מתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם נאמן לומר שקנאה ממנו, ומקשה אביי שא"כ גם במסר בעדים הוא נאמן לומר לקוחה היא בידי מתוך שיכול לומר החזרת לך ורבה אמר **עמוד ב** יתכן שאתה סובר שהמפקיד אצל חבירו בעדים מחזיר לו שלא בעדים אך באמת כשהמפקיד בעדים צריך להחזיר לו בעדים, ואביי מקשה מברייתא שאם ראה עבדו אצל אומן או שראה את טליתו אצל כובס ושאל אותו מה הוא עושה אצלך ואמר לו אתה מכרת לי או שנתת לי במתנה אינו נאמן ואם אמר בפני אמרת לו למכרו או לתת במתנה דבריו קיימים, ומבאר רבה בסיפא שזה יוצא מתחת ידי אחר ואותו אחר אומר למערער אתה אמרת לו בפני למכור לי והוא נאמן לומר קניתי ממנו במיגו שיכל לומר ממך קניתי וכתוב ברישא ראה אצל אומן, ולכאורה אם מדובר שיש עדים מדוע צריך להגיע למה שראה שיביא את העדים ויוציא אלא מדובר שאין עדים ומועיל לתפוס ע"י שראה אצלו, אמר רבה שאכן יש עדים ומוציא ממנו רק בראה אמר אביי הרי אמרת שהמפקיד אצל חבירו בעדים צריך להחזיר לו בעדים אמר לו רבה אני חזרתי בי, ורבה הביא ברייתא כדברי רבה שאם נתן טליתו לאומן והאומן אומר קצצת לי שתיים בשכרי ובעה"ב אומר קצצתי לך רק אחת כשהטלית ביד האומן בעה"ב צריך להביא ראיה ואם כבר הביא אותה לבעה"ב אם נתן בזמנו ישבע ויטול ואם עבר זמנו המוציא מחבירו עליו הראיה ולכאורה אם מדובר שיש עדים כשמסר לו א"כ נשמע את דבריהם,

דף מו אלא מדובר בלי עדים וכתוב שהאומן נאמן על השכר במיגו שיכל לומר לקוחה היא בידי, ויש לדחות שמדובר שאין עדים ובאופן שלא ראה אותה אצלו, ר"נ בר יצחק מקשה ששינוי אומן אין לו חזקה משמע שלאחר יש חזקה אם מדובר שיש עדים שהיא אצלו מדוע לאחר יש חזקה אלא מדובר בלי עדים ואין לאומן חזקה ולא כרבה קודם שחזר בו.

שנו בברייתא שאם החליפו לו בגדים אצל האומן יכול להשתמש בהם עד שיביא הבעלים ויטול אך אם החליפו לו בכית האבל או בית המשתה לין ישתמש בהם כל עוד לא הגיעו הבעלים, ולכאורה מה ההבדל בין בית האומן לבית האבל או המשתה, ורב אמר שהיא ישב אצל דודו ר' חייא והוא אמר שאדם עשוי לומר לאומן מכור לי טלית ורב חייא בן ר"נ אמר שרק למי שלקח מהאומן מותר להשתמש אך לאשתו ובניו אסור וכל זה כשאמר לו האומן קח את הטלית הזו אך אם אמר לו קח את טליתך לא ישתמש כי האומן טעה.

אביי אמר לרבא בא אראה לך מה עושים הרמאים בפומבדיתא שבעה"ב בא לאומן ואומר לו הבא לי את טליתי אומר האומן לא היו דברים מעולם אומר לו בעה"ב יש לי עדים שראוהו אצלך, אומר האומן הם ראו טלית אחרת, אומר בעה"ב הוצא אותה ונראה אומר האומן באמת לא אוציא לך אומר רבא שטענתו צודקת **עמוד ב** שהרי שינוי שרק בראה בעדים יכול להוציא מהאומן ורב אשי אומר שאם בעה"ב חכם הוא יכול לעשות את הטלית ראה שהוא אומר לאומן מדוע אתה תופס כי יש לי חוב אצלך תוציא אותה כדי שישומו ואקח את שלי ואתה קח את שלך אמר רב אחא בר רב אויא שיכול האומן לומר לו איני צריך אותך ואת השומא שלך כבר שמוה לפניך.

יש להקשות מדוע אין לאריס חזקה הרי עד עכשיו אכל רק חצי ועכשיו הוא אוכל ככולה, ר' יוחנן מעמיד שמדובר באריסי בתי אבות שהם עובדים אצל אותה משפחה והם רגילים לאכול את כל הפירות כמה שנים רצופות.

ר"נ אומר שאם אריס הוריד אריסים תחתיו יש לו חזקה שאדם אינו עשוי לשתוק אם מורידים אריסים לחדותיו, ור' יוחנן אומר שאם אריס חילק לאריסים לעבוד עמו אין לו חזקה שאינו מוחה בו כי נתן לו רשות שיעזרו לו אריסים נוספים.

ר"נ בר רב חסדא שאל את ר"נ בר יעקב אם אריס יכול להעיד לבעל השדה או לא ורב יוסף ישב לפניו והוא אמר בשם שמואל שאריס מעיד ומה ששינוי בברייתא שאינו מעיד מדובר כשיש פירות בקרקע שעוד לא נטל חלקו ולכן הוא נוגע אך אם כבר אין פירות בקרקע הוא אינו נוגע ויכול להעיד.

שנו בברייתא שערב מעיד ללוה ודוקא באופן שיש ללוה קרקע נוספת שאז הערב אינו נוגע וכן מלוה יכול להעיד ללוה כשיש לו קרקע נוספת, ולוקח ראשון מלוה יכול להעיד ללוקח שני ודוקא כשיש ללוה קרקע נוספת.